

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W WADOWICACH

DYR.9011.2.2024

Wadowice, dnia 23 maja 2024 r.

Szanowny Pan
Józef Łasak
Przewodniczący Rady Powiatu
ul. Mickiewicza 24b
34-100 Wadowice

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wadowicach w załączeniu przesyła „Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu wadowickiego na podstawie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Wadowicach w 2023 roku”.

Z poważaniem

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Wadowicach

Kozik
mgr inż. Krystyna Kozik
Spec. I^o w zakresie higieny i epidemiologii
Specjalista w zakresie higieny

Otrzymują:

1. Adresat – e-mail: rada@powiatwadowicki.pl
2. a/a

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wadowicach
34-100 Wadowice, ul. Teatralna 2
<https://www.gov.pl/web/psse-wadowice> e-mail: psse.wadowice@sanepid.gov.pl
adres skrytki na ePUAP: /pssewadowice/skrytka
centrala tel.: (+48) 33 82 33 766, 33 82 34 658
sekretariat PPIS tel.: (+48) 33 82 33 766, fax: (+48) 33 82 33 511
REGON: 000655008 / NIP: 551-11-15-646

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu
wadowickiego
na podstawie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno –
Epidemiologicznej w Wadowicach
w **2023** roku.

I. Informacje ogólne o powiecie

Powiat wadowicki leży w północno – zachodniej części województwa małopolskiego i graniczy: od strony południowej z powiatem suskim, od strony południowo – zachodniej z powiatem żywieckim, od strony północno – zachodniej z powiatem oświęcimskim, od strony północnej z powiatem chrzanowskim, od strony północno – wschodniej z powiatem krakowskim a od strony południowo – wschodniej z powiatem myślenickim.

Teren powiatu obejmuje 644,86 km² składa się z czterech grup krajobrazowych.

Północna część zaliczona jest do kotliny oświęcimskiej charakteryzuje się terenami prawie płaskimi, deniwelacje wynoszą 10 – 15 m. Wysokość bezwzględna wynosi 190 – 240 m nad poziomem morza.

Zachodnią część powiatu zaliczoną do Podgórze Śląskiego charakteryzuje falisty krajobraz, w którym występują liczne łagodne wzniesienia o deniwelacjach do 100 m i spadkach terenu 5 – 20 %.

Obszar obu tych części oddziela rzeka Skawa swym dolnym biegu od terenów Pogórza Wielickiego o bardziej wykształconej rzeźbie, wśród których wyróżnia się zwarty wał Pasma Draboż z kulminacjami Moczarki (440 m), Trawnej Góry (421 m) i Draboża (435 m).

Część południowa powiatu należy do pasma Beskidu Małego, którego główny grzbiet od przełęczy Kocierskiej po Skawce wytycza dalszą granicę ku wschodowi spiętrzeniami Potrójnej (888 m), Łamanej Skały (934 m), Leskowca (922 m) Jedlicznika (584 m).

Sąsiadujący z Leskowcem Groń Jana Pawła II (890 m) stanowi zwornik wielu zbiegających się ramion, z których najdłuższe biegnie po Andrychów i wyróżnia się kumulacją Gancarza (802 m). Niewysokie pasmo Kobylej Głowy, Bliźniaków (564 m), Łysej Góry (554 m) i Iłowca (477 m) stanowi od północy przedproże głównego grzbietu Beskidu Małego.

Dolina Skawy oddziela Beskid Mały od kulminacji Beskidu Średniego i Jaroszowskiej Góry (544 m), wzgórz kalwaryjskich z Żarem (524 m) i Góry Lanckorońskiej (550 m) oraz dłuższego wału Chełm (604 m), podnoszącego się na wschód od Skawiec. Deniwelacje sięgają tu 300 – 500 m, spadki 20 do 35 %.

Zasadniczy wpływ na warunki klimatyczne na obszarze powiatu ma rzeźba terenu. Północna część powiatu Andrychów, Wadowice i Kalwarię należy do klimatu podgórskiego nizin i kotlin i posiada klimat umiarkowany. Roczna ilość opadów wynosi 700 – 750 mm/m². Średnia temperatura roczna wynosi + 7,6 ° C. Najczęstszym kierunkiem wiatru jest wiatr zachodni z odchyleniami ku południowi i północy.

Powiat wadowicki liczy 157 473 (2022 r. – 157 978) mieszkańców, w tym kobiety – 80 205 (80 472), mężczyźni 77 268 (77 506); w miastach zamieszkuje 39 807 (42 408) osób zaś na wsi 117 666 (116 708) osób.

W skład powiatu wadowickiego wchodzi 10 gmin.

II. Informacje ogólne o zadaniach Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Wadowicach

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- 1) higieny środowiska,
 - 2) higieny pracy w zakładach pracy,
 - 4) higieny procesów nauczania i wychowania,
 - 5) higieny wypoczynku i rekreacji,
 - 6) zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
 - 7) higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne,
- w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych. Wykonywanie w/w zadań polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Określone powyżej zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonuje państwowy powiatowy inspektor sanitarny, jako organ rządowej administracji zespolonej w województwie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wadowicach wykonuje swoje zadania przy pomocy Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Wadowicach, której jest jednocześnie Dyrektorem i zwierzchnikiem służbowym jej pracowników.

Obszarem działania Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Wadowicach jest powiat wadowicki.

III. Ocena stanu sanitarnego powiatu wadowickiego na podstawie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wadowicach

1. SEKCJA NADZORU EPIDEMIOLOGII.

Liczba osób, które zachorowały na choroby zakaźne w roku 2023 to – **5082** (2022 to - 9145), w tym **383** (w 2022 - 860) przypadków hospitalizowanych, ogółem przeprowadzono **3052** dochodzeń epidemiologicznych /wywiadów w ogniskach chorób zakaźnych i zatruc.

2.1. W 2023 roku zarejestrowano 2267, (w 2022 r. - 7266 przypadków zakażeń wirusem SARS-CoV-2). Hospitalizacji poddano 42 osoby.

Tabela 1. Zachorowania z podziałem na miesiące kształtowały się następująco:

	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październi	Listopad	Grudzień	RAZEM
Zachorowania	56	288	526	86	11	2	0	11	51	119	363	754	2267
Hospitalizacje	0	8	7	8	1	0	0	0	1	1	7	9	42

Odnotowano 1 zgon z powodu COVID-19 (2022 r. – 83), u osoby w wieku 60+ w miesiącu grudniu.

W podległych podmiotach leczenia zamkniętego (Szpital Powiatowy w Wadowicach, Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie) nie odnotowano ognisk epidemicznych, gdzie czynnikiem chorobotwórczym był wirus SARS-CoV-2.

2.2.W roku 2023 zarejestrowano:

- 8 przypadków wzv typ B przewlekłe i BNO. Skierowano do szczepień p/wzv B osoby dorosłe z otoczenia zakażonych antygenem HBs.
- 12 przypadków wzv typ C przewlekłe i BNO.

Ponadto w roku sprawozdawczym nie stwierdzono zachorowań na WZW typ A, B + C i WZW inne i nieokreślone.

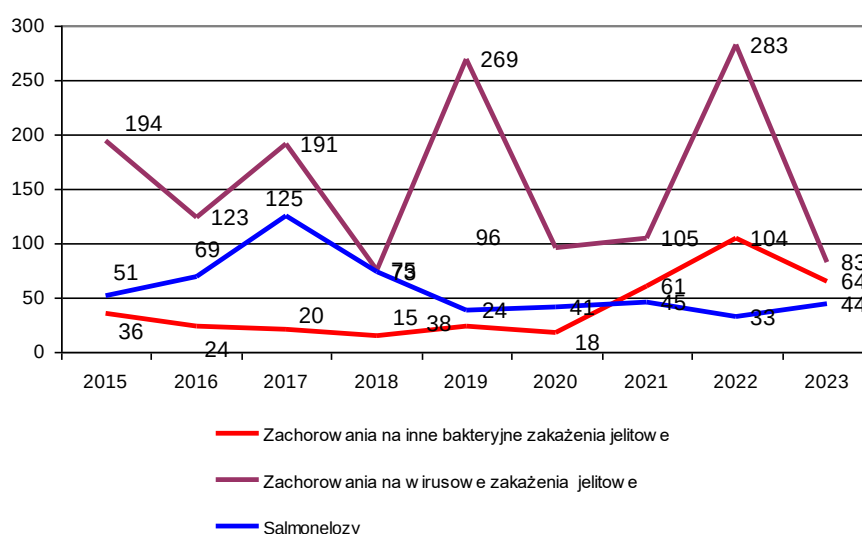
2.3. W zakresie zachorowań szerzących się drogą pokarmową odnotowano:

spadek zachorowań:

- na wirusowe zakażenia jelitowe – **83** (2022 r. - 283) gdzie czynnikiem etiologicznym był:
 - w 40 przypadkach był rotawirus,
 - w 36 przypadkach norowirus,
 - w 17 adenowirus,
- inne bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem A04 - 64 (2022 r. – 104) w tym:
 - 57 przypadków to bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*,
 - 5 przypadków jest wywołane przez *Campylobacter* spp.,
 - 2 przypadki to E.coli biegunkotwórcza,

oraz niewielki wzrost zachorowań :

- na salmonellozy – **44** (2022 r.-33)
- na biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu ogółem **316** (2022 r. – 303)

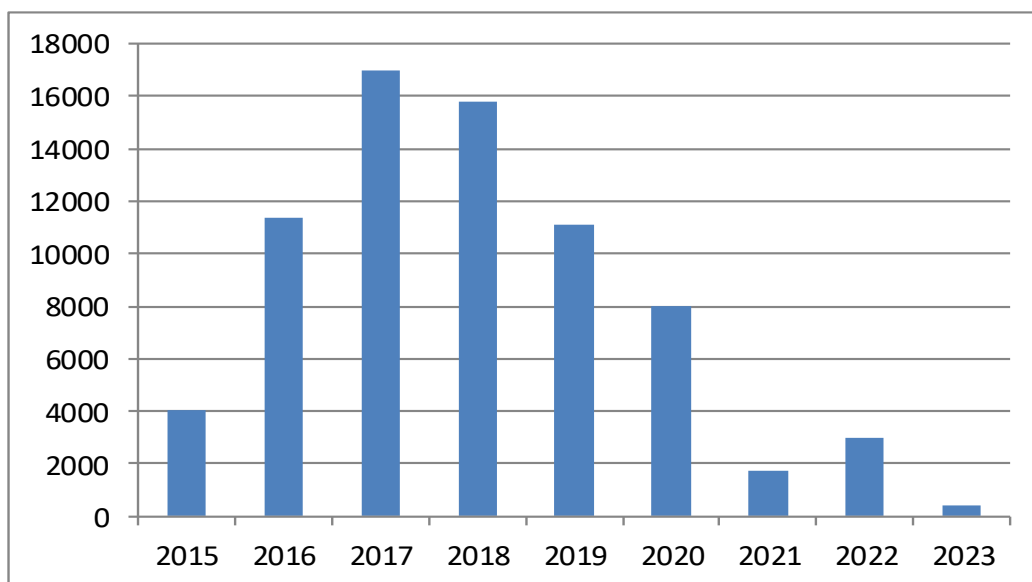
Wykres 1. Zapadalność na zachorowania szerzące się drogą pokarmową w latach 2015 – 2023.

W 2023 r. nie odnotowano zatruc naturalnymi toksycznymi substancjami takimi jak ryby, inne produkty morza, grzyby, jagody i inne części roślin oraz nie zarejestrowano zachorowań na błonicę i dur brzuszny.

2.4. Wśród chorób, przeciwko którym realizowane są szczepienia, odnotowano:

spadek zachorowań na:

- ✓ grypę – 609 przypadków grypy potwierdzonej szybkim testem antygenowymi i 6 przypadków potwierdzonych testem molekularnym, a w (2022r. - 4782) (2021 r. – 2812)
- ✓ krztusiec – 3 (2022r. - 3) (2021 r. - 0)
- ✓ świnkę – 9 (2022 r.- 14), (2021 r. – 1)
- ✓ różyczkę – 1 (2022 r. – 0) (2021 r. – 0)

Wykres 2. Zapadalność w przeliczeniu na 100 000 mieszkańców na grypę i infekcje grypopochodne w powiecie wadowickim w latach 2015 – 2023.

Objaśnienia: do 2022 roku wykres obrazuje przypadki grypy zgłaszanych na podstawie objawów klinicznych, natomiast od 2023 roku są to tylko przypadki grypy potwierdzone testami laboratoryjnymi.

P /wścieklicznie zaszczepiono 45 osób (2022 r. – 26) (2021 r. – 37).

2.5. W br. sprawozdawczym odnotowano 2 przypadki podejrzeń zachorowania na OPW, które nie zostały potwierdzone, a w roku 2022 liczba ta wynosiła 0.

W związku z kontynuacją Programu WHO dot. globalnego wykorzenienia zachorowań na poliomyelitis, prowadzony jest czynny monitoring zachorowań na ostre porażenia wiotkie u dzieci do lat 14.

2.6. Pokąsania przez zwierzęta:

Zarejestrowano 89 przypadki pokąsań przez zwierzęta. (2022 r. – 48) (2021 r.- 52)
Szczepienia podjęto u 45 osób. (2022 r. – 26) (2021 r. 37 w tym 1 hosp.)

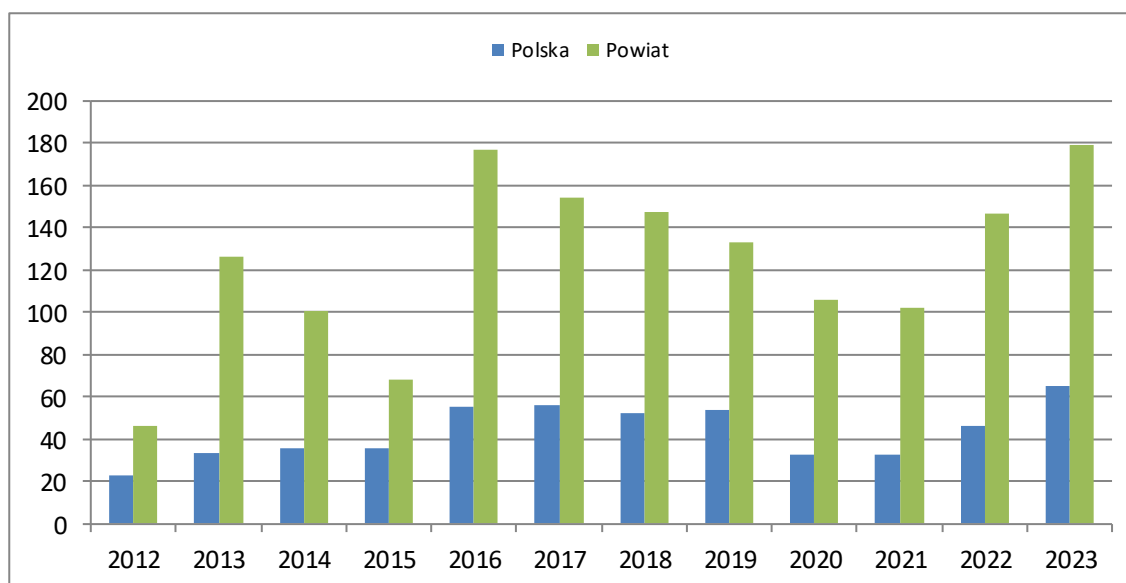
Osoby szczepione pogryzione były przez:

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wadowicach
34-100 Wadowice ul. Teatralna 2

- psa – 60 (2022 – 38)
- kota - 21 (2022 – 8)
- inne: koń-1, szczur-1, żeneta-1, mysz polna-1, małpa-1, wiewórka-1, lis-1, kuna-1

2.7. Borelioza.

Zarejestrowano 283 (2022r. – 232) zachorowania, z czego 178 (2022r. – 129) osób przed zachorowaniem była ukąszona przez kleszcze, a pozostałe 105 (2022r. – 103) osoby nie potrafiło określić momentu ukąszenia ani przez kleszcza, ani przez innego owada (w 2022 r. – 232), (w 2021 r.- 164).

Wykres 3. Zapadalność na boreliozę w przeliczeniu na 100 000 mieszkańców w powiecie i w Polsce w latach 2012-2023.

2.7. Nadzór nad zachorowaniami na grypę, realizacja programu nadzoru Sentinel.

W 2023 r. zanotowano 609 przypadków grypy potwierdzonej wynikiem szybkiego testu antygenowego i 6 przypadków potwierdzonych testem molekularnym, w tym hospitalizowanych było 29. W ramach nadzoru nad grypą Sentinel w 2023 roku pobrano 8 próbek do badania (w 2022 r. – 1 próbka).

2.8. W 2023 r. podobnie jak w roku wcześniejszym i w 2021 r. nie odnotowano zachorowania na chorobę meningokokową.

2.9. Odnotowano 5 przypadków zachorowania na chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae* (2022 r. – 5 przypadków), (2021 r. – 1 przypadek), i 1 przypadek choroby wywołanej przez *Hemophilus influenzae*.

2.10. W 2023 r. podobnie jak w roku wcześniejszym i w 2021 r. nie odnotowano podejrzeń zachorowania ani zachorowań na odrę.

2.11. Nie odnotowano przypadków zachorowania i zgonów na Chorobę Creutzfelda-Jacoba

(2022 r. - 0), (2021 r. - 0).

2.12. Inne zachorowania:

- Ospa wietrzna – 888 (2022 r. – 774), (2021 r. – 252)
- Płonica – 256 (2022 r. – 33), (2021 r.- 11)
- Róża - 41 (2022 r. – 20), (2021 r.- 26)
- Giardioza - 9 (2022 r.- 2)
- Legioneloza (choroba legionistów) – 3 (2022 r. – 0)

- Zapalenie opon mózgowych:
 - Bakteryjne określone i inne nieokreślone – 2 (2022 r. –1), (2021 r. – 0)
 - inne i nie określone G03 - 6 (2022 r. – 5), (2021 r.- 1)
 - kleszczowe zapalenie mózgu - 2 (2022-0)
 - opryszczkowe zapalenie mózgu – 1 (2022-0)
 - opryszczkowe zapalenie opon mózgowych - 1 (2022-0)

2.13. W dalszym ciągu prowadzony jest rejestr zachorowań na gruźlicę oraz nadzór nad osobami z najbliższego kontaktu. W związku z tym sporządzane są sprawozdania kwartalne. W 2023 zarejestrowano 8 przypadków zachorowań na gruźlicę (2022 r. – 9), (2021 r. - 15).

2.14. W tut. Stacji w 2023 r. zarejestrowano 4 przypadki chlamydii (2022 r. – 6), (2021 r.- 5), 9 przypadków kiły (2022 r. – 7), (2021 r.- 3), 1 przypadek rzeżączki (2022r- 3), nowo wykryte zakażenia HIV-2, (2022 - 5)

2.15. W nadzorze PSSE Wadowice pozostaje 31 obiektów świadczących usługi z zakresu szczepień ochronnych. Przeprowadzono 31 kontroli planowanych, dotyczących systemu informowania pacjenta o terminie zbliżających się szczepień, systemu zamawiania szczepionek z PSSE, sposobu przechowywania szczepionek, w tym procedury monitorowania i utylizacji szczepionek, dla których upłynął termin ważności.

Sekcja szczepień ochronnych zajmuje się organizacją szczepień w powiecie, dystrybucją szczepionki do poszczególnych Punktów Szczepień oraz sprawuje nadzór w zakresie:

- zachowania łańcucha chłodniczego podczas transportu szczepionki
- przepływu kart szczepień
- zużycia szczepionek
- wykonawstwa szczepień.

W trakcie kontroli w każdym z punktów szczepień przeprowadzono między innymi:

- ocenę kwalifikacji personelu w zakresie szczepień ochronnych,
- ocenę zachowania warunków łańcucha chłodniczego (wydzielona chłodziarka do przechowywania szczepionek, obecność urządzenia monitorującego całodobowo temperaturę w chłodziarce, sposób zabezpieczenia preparatów szczepionkowych na wypadek awarii chłodziarki, dostępność sprzętu do transportu szczepionek)

- analizę realizacji szczepień dzieci według obowiązującego w 2023 roku Programu Szczepień Ochronnych w poszczególnych grupach wiekowych
- ocenę poprawności przeprowadzania klasyfikacji dzieci do szczepień oraz kontrolę dokumentacji związanej z procedurą zaszczepienia dziecka
- ocenę rejestrów: dzieci przybyłych do punktu szczepień, wypisanych z punktu szczepień, niepożądanych odczynów poszczepiennych
- ocenę dostępności sprzętu do szczepień

W kontrolowanych placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto Sekcja zajmuje się również rejestracją i opracowywaniem niepożądanych odczynów poszczepiennych.

W 2023 r. odnotowano 8 niepożądanych odczynów poszczepiennych (2022 r. – 10), (2021 r. – 48 odczynów), w tym:

- **5 odczynów poważnych** (2022 r. – 2) – Gorączka, wysypka uogólniona, nasilony odczyn w miejscu wstrzyknięcia, epizod hypotoniczno-hyporeaktywny z utratą przytomności i z bezdechem, reakcja alergiczna: rumień wielopostaciowy, wysypka odropodobna, ciągły płacz

- **3 odczyny łagodne** (2022 r. – 7) – gorączka, bolesność i powiększenie węzłów chłonnych, ciągły płacz

Opracowanie każdego zgłoszenia niepożądanego odczynu poszczepiennego związane jest z przyjęciem zgłoszenia, sprawdzeniem poprawności i uzupełnieniem formularza zgłoszenia niepożądanego odczynu, wpisaniem do systemu SEPIS i Epibazy oraz przesłaniem informacji do Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Wykonawstwo szczepień w powiecie kształtuje się na dobrym poziomie.

2.16. Ocena stanu sanitarno-technicznego placówek służby zdrowia za 2023 r.

Liczba wszystkich obiektów w rejestrze na dzień 31.12.2023 r. - 261 ogółem, w tym:

Lecznictwo otwarte

W 2023 roku przeprowadzono ogółem 203 (2022 r. – 131) kontrole:

- POZ, NZOZ: skontrolowano 49 (2022 r. – 37)
- praktyka pielęgniarek i położnych: skontrolowanych 4 (2022 r. – 3)
- Oddział Dializ: skontrolowano 1 (2022 r. – 1)
- Oddział Krwiodawstwa: skontrolowano 1 (2022 r. – 1)
- Stacje Wyjazdowe Zespołu Ratownictwa Medycznego – 3 (2022 r. – 3)

Liczba gabinetów prywatnych stan na koniec roku 2023 ogółem: 153 (2022 r.- 174)

Liczba kontroli: 70 (2022 r. – 18)

- stomatologiczne - skontrolowano 30 (2022 r. – 11)
- zabiegowe (w tym ginekologiczne) - skontrolowano 16 (2022 r. – 3)
- niezabiegowe- skontrolowano 24 (2022 r. – 4)

Liczba urządzeń zarejestrowanych do sterylizacji parowej (autoklawów) w ww. obiektach:

- 37 (2022 r.- 30) (POZ i NZOZ, inne),

- 40 (2022 r. – 47) gabinety prywatne.

W czasie kontroli w/w obiektów sprawdzano:

- zaopatrzenie w sprzęt jednorazowego użytku,
- sposób przechowywania i postępowanie ze środkami dezynfekcyjnymi,
- postępowanie z narzędziami wielokrotnego użytku,
- postępowanie z odpadami medycznymi,
- kontrolę wewnętrzną w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych,
- kontrolę procesów sterylizacji,
- dostępność i użycie środków ochrony osobistej personelu
- przestrzeganie zakazu palenia.
- procedury postępowania

Sprawdzano postępowania z narzędziami wielokrotnego użytku, które były dezynfekowane w roztworach środków dezynfekcyjnych, następnie myte, suszone, następnie sterylizowane w pakietach papierowo-foliowych, opisane datą sterylizacji.

Sterylny sprzęt przechowywany był prawidłowo, w wydzielonych miejscach w gabinetach.

Sprawdzano środki dezynfekcyjne stosowane do dezynfekcji rąk, powierzchni, narzędzi oraz sprzętu, które posiadały aktualne daty ważności i przechowywane były zgodnie z zaleceniami producenta.

Gabinety stomatologiczne posiadały autoklawy, w których kontrolowane były procesy sterylizacji testami biologicznymi tj. spora A oraz testami chemicznymi, a wyniki archiwizowane.

Odpady medyczne były prawidłowo przechowywane w wydzielonych na ten cel chłodziarkach i odbierane przez wyspecjalizowane firmy, udokumentowane kartami przekazania odpadów.

Palcówki posiadały opracowane procedury postępowania. Prowadzona była kontrola wewnętrzna z zakresu zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych w placówkach.

Podmioty posiadały miejsca do przechowywania środków czystości i preparatów myjąco-dezynfekcyjnych, sprawdzano wyposażenie, przechowywanie, postępowanie ze środkami i sprzętem do sprzątania.

Ocena procedur dezynfekcyjnych narzędzi i sprzętu medycznego, procedur sterylizacji, procedur postępowania z odpadami - bez uwag.

Lecznictwo zamknięte

W nadzorze pozostają 2 szpitale tj.

- Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie,
- ZZOZ Powiatowy Szpital w Wadowicach, w którym w 2023 r. przeprowadzono następujące kontrole sanitarne:

- **kontrole bieżące planowane stanu sanitarno-higienicznego** jednostek funkcjonalnych szpitala oraz przestrzegania procedur w zakresie zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym – Oddział Wewnętrzny I,II, Oddział Geriatryczny, Blok Operacyjny, Centralna Sterylizacja, Oddział Ginekologiczno-Położniczy, Pracownia Endoskopii, Oddział Chirurgii Ogólnej, Oddział Noworodków i Wcześnieńców, Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej, Oddział Dziecięcy, Szpitalny Oddział Ratunkowy, Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii i 14 Poradni Specjalistycznych oraz zespołu ds. zakażeń szpitalnych – brak nieprawidłowości.

Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie:

W 2023 r. w Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym w Andrychowie przeprowadzono następujące kontrole sanitarne:

- **kontrole bieżące planowana stanu sanitarno-higienicznego** dotyczące jednostek funkcjonalnych szpitala oraz przestrzegania procedur w zakresie zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym : 7 oddziałów - brak nieprawidłowości
 - **Kontrola planowana** zespołu ds. zakażeń szpitalnych- nie stwierdzono nieprawidłowości.

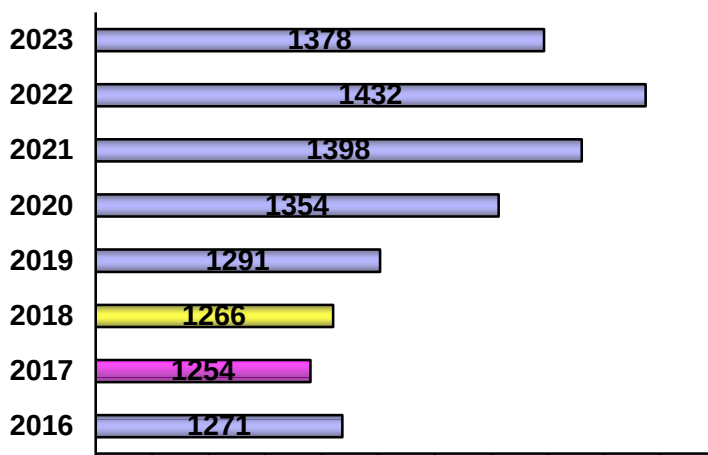
2. HIGIENA ŻYWNOSTCI ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

1.1. Obiekty nadzorowane przez Sekcję Nadzoru Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku (HŻŻIPU).

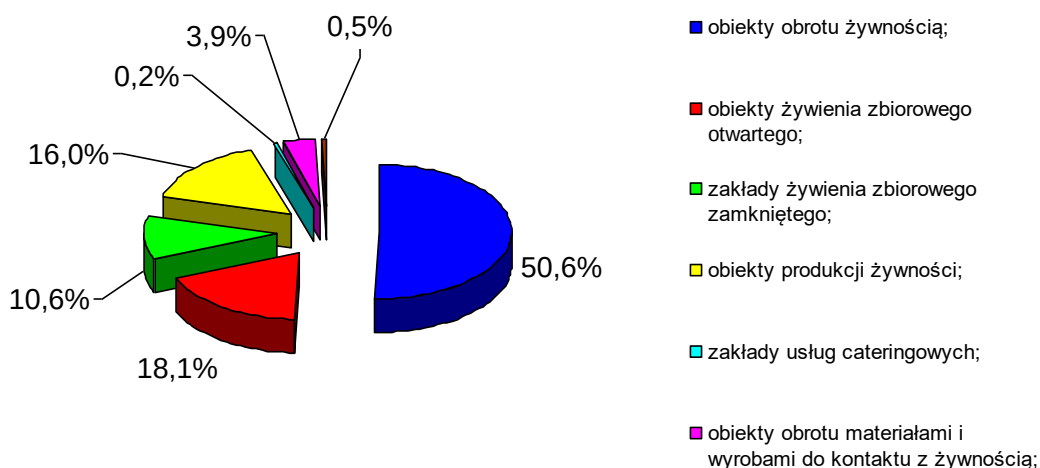
Sekcja HŻŻIPU w 2023 r. nadzorowała 1378 obiektów, (2022 r. – 1432), w tym:

- 220 obiektów produkcji żywności (2022 r. – 186);
- 697 obiektów obrotu żywnością (2022 r. – 769), w tym 39 firm zajmujących się transportem (2022 r. – 46);
- 249 obiektów żywienia zbiorowego otwartego (2022 r. – 272)
- 146 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego (2022 r. – 146);
- 3 zakłady usług cateringowych(2022 r. – 4)
- 9 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością(2022 r. – 9);
- 54 obiekty obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością (2022 r. – 46);

Wykres 4. Liczba obiektów nadzorowanych przez HŻŻIPU w latach 2016 – 2023.

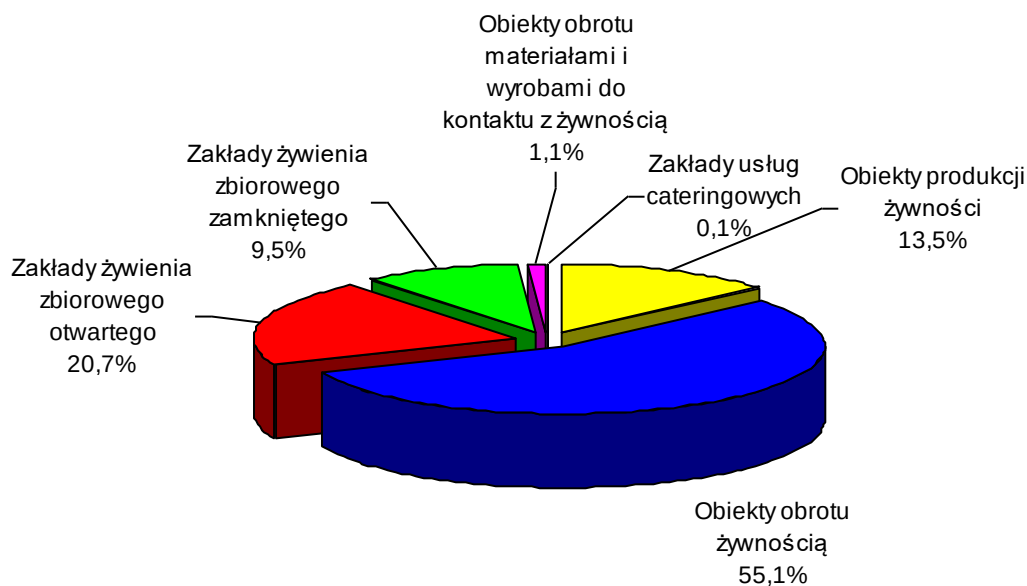
Wykres 5. Obiekty nadzorowane przez HŻŻIPU w 2023 r.

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono 1146 kontroli (2022 r. – 862):

- w obiektach produkcji żywności – 155 (2022 r. – 142)
- obiektach obrotu żywnością – 631 (2022 r. – 465),
- w zakładach żywienia zbiorowego otwartego – 237 (2022 r. – 162),
- w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego – 109 (2022 r. – 76);
- w wytwórniach i miejscach obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością – 13 (2022 r. – 12)
- w zakładach usług cateringowych – 1 (2022 r. – 5)

Wykres 6. Udział kontroli w poszczególnych grupach obiektów.

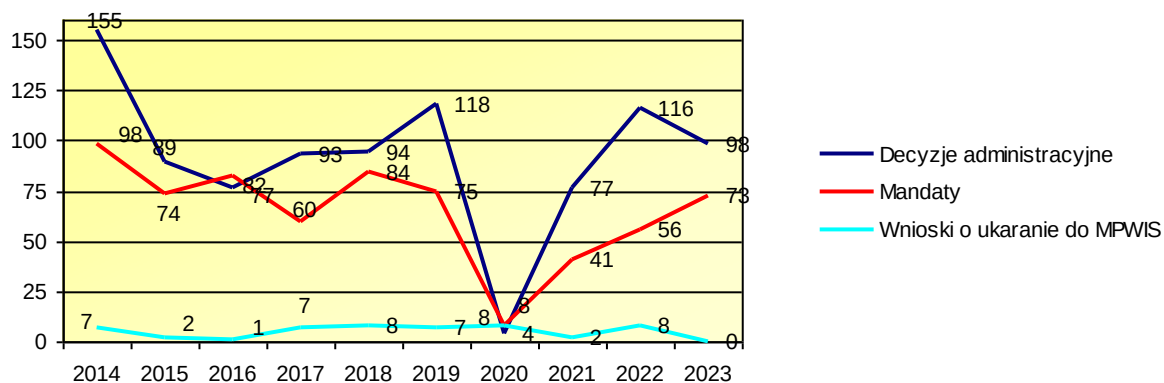

1.2. Działalność represyjna w 2023 r.

Działalność represyjna w 2023 r. przedstawia się następująco:

- w wyniku naruszeń wymagań higienicznych i zdrowotnych wydano 98 decyzji administracyjnych (2022 r. – 116), w tym 6 unieruchomień i ograniczeń działalności zakładu (2022 r. – 13) i 4 decyzje wycofania produktu z obrotu i zakazu wprowadzania do obrotu (2022 r. – 4)
- nałożono 73 mandaty karne na sumę 6 150zł. (2022 r. – 56 na sumę 10 250 zł.)
- nie wystosowano wniosków o ukaranie do MPWIS (2022 r. – 8)

Wykres 7. Działalność represyjna prowadzona przez HŻŻIPU w latach 2014 – 2023.

Wydano 5 decyzji unieruchomienia i ograniczenia działalności zakładu w związku z niewłaściwą jakością mikrobiologiczną wody używanej w obiektach: 3 w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego i 2 w zakładach żywienia zbiorowego otwartego. Decyzje

dotyczyły zaprzestania przygotowywania potraw oraz wydawania potraw z dostaw zewnętrznych na naczyniach jednorazowego użycia do czasu przedstawienia wyników badań potwierdzających właściwą jakość zdrowotną używanej w obiekcie wody. Po przedstawieniu niekwestionowanych wyników badań dla używanej w obiektach wody wydano decyzje wygaśnięcia decyzji ograniczenia działalności. Wydano 1 decyzję dotyczącą zakazu sprzedaży lodów z automatu do czasu przedstawienia prawidłowych wyników badania lodów w małej gastronomii typu ruchomego z powodu otrzymania z laboratorium kwestionowanych wyników badania lodów.

Wydano 4 decyzje wycofania produktu z obrotu i zakazu wprowadzania do obrotu: 2 w sklepach spożywczo-przemysłowych w związku z ujawnieniem w sprzedaży środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości, 2 decyzje w zakładach produkcji żywności w związku z kwestionowanymi wynikami badań produkowanych przez te zakłady środków spożywczych.

Nadzór nad jakością zdrowotną żywności oraz warunkami zdrowotnymi produkcji i obrotu przedmiotami użytku, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi.

Łącznie skontrolowano 776 obiektów (2022 r. – 581).

W roku 2023 na podstawie arkusza oceny zakładu oraz dokumentacji 474 obiektów zakwalifikowano do kategorii niskiego ryzyka, 823 obiekty zakwalifikowano do kategorii średniego ryzyka i 81 obiektów zakwalifikowano do kategorii wysokiego ryzyka.

Spośród sklasyfikowanych obiektów zgodnie z arkuszem oceny sanitarnej żaden nie uzyskał oceny niezgodny.

1.3. Oceny stanu sanitarnego były wykonywane na bieżąco w stosunku do następujących grup obiektów:

automaty do lodów, piekarnie, ciastkarnie, przetwórnice owocowo-warzywne, wytwórnie napojów bezalkoholowych, zakłady gastronomiczne, zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego, wytwórnie wyrobów cukierniczych, wytwórnie koncentratów spożywczych, wytwórnie chrupków chipsów i prażonek, wytwórnie suplementów diety, inne wytwórnie żywności, sklepy spożywcze, kioski, magazyny hurtowe, obiekty ruchome i tymczasowe, inne obiekty obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte w tym zakłady małej gastronomii, zakłady żywienia zbiorowego zamknięte w tym stołówki pracownicze, bufety, bloki żywienia w domach opieki społecznej, stołówki w domach wczasowych, stołówki szkolne, stołówki przedszkolne, stołówki w internatach, stołówki na koloniach, półkoloniach i obozach, stołówki w domach dziecka i młodzieży, stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych, szpitale, inne zakłady żywienia, kuchnie domowe, zakłady usług cateringowych, miejsca wytwarzania i obrotu materiałami do kontaktu z żywnością, środki transportu,

Najczęściej powtarzające się uchybienia w w/w grupach obiektów to:

- niezachowanie właściwego stanu sanitarnego pomieszczeń i sprzętu produkcyjnego oraz pomieszczeń sanitarno-socjalnych
- niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia
- brak zapewnienia prawidłowych warunków do mycia żywności, mycia rąk, urządzeń i sprzętu pomocniczego

- niezachowanie higieny podczas sprzedaży,
- sprzedaż przeterminowanych środków spożywczych,
- niezachowanie ciągłości łańcucha chłodniczego, część środków spożywczych łatwopsujących się przechowywana poza urządzeniami chłodniczymi
- brak aktualnych orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych osób pracujących w kontakcie z żywnością
- brak wyników badań potwierdzających prawidłową jakość używanych surowców i właściwą jakość wyrobów gotowych u producentów żywności
- nieprzestrzeganie GHP i GMP i HACCP, brak wymaganej dokumentacji.

PSSE w Wadowicach w roku 2023 w ramach Systemu RASFF - (System Wczesnego Ostrzegania o Produktach Niebezpiecznych) prowadziła 55 postępowań (2022 r. – 65). W związku z powyższym przeprowadzono 119 kontroli (2022 r. – 97).

W roku 2023 PSSE w Wadowicach zgłosiła 6 powiadomień alarmowych w ramach systemu RASFF (2022 r. – 2). Powiadomienia dotyczyły: wysokiego poziomu niklu w herbatach, wysokiego poziomu 2 – metylofuranu i przekroczenia NDP (najwyższego dopuszczalnego poziomu) sumy alkaloidów tropanowych w popcornie.

1.4. Ocena jakości zdrowotnej pobranych do badania wyrobów.

W ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano 272 próbki żywności i materiałów do kontaktu z żywnością (2022 r. – 256), zbadano pod kątem świeżości 2 próbki tłuszczów smażalniczych (2022 r. – 2). Po otrzymaniu sprawozdań z badań kwestionowano 1 próbkę żywności w związku z przekroczeniem pozostałości NDP ochratoksyny A. Produkt był już wycofywany z rynku w ramach systemu RASFF.

Doraźnie pobrano 14 próbek (2022 r. – 18). Wyniki badań próbek doraźnych nie dały podstaw do kwestionowania.

1.5. Kontrola graniczna.

W roku sprawozdawczym dokonywano kontroli granicznej importowanych środków spożywczych i materiałów do kontaktu z żywnością. Wydawano świadectwa jakości zdrowotnej dla środków spożywczych i materiałów do kontaktu z żywnością importowanych i środków spożywczych eksportowanych oraz na wnioski przedsiębiorców wydawano świadectwa zdrowia lub wolnej sprzedaży dla środków spożywczych eksportowanych.

Dokonywano 330 odpraw granicznych (2022 r. – 368): w tym 79 dla środków spożywczych importowanych (2022 r. – 75) - 251 dla środków spożywczych eksportowanych do krajów trzecich (2022 r. – 293) Oceniono 151 partii środków spożywczych importowanych (2022 r. – 159) i 963 partie żywności podlegającej eksportowi (2022 r. – 1055).

Rodzaj towaru importowanego podawanego kontroli granicznej

- kawa rozpuszczalna z Indii, suplementy diety z Serbii, koncentraty napojów i materiały do kontaktu z żywnością z Wielkiej Brytanii, koncentraty soków owocowych z Mołdawii

Rodzaj towaru eksportowanego poddawanego kontroli granicznej

- wyroby cukiernicze i ciastkarskie, koncentraty środków spożywczych, suplementy diety, napoje gazowane i niegazowane, soki, nektary, dżemy, produkty zbożowe, panierki.

3. SEKCJA NADZORU HIGIENY PRACY

W ewidencji Sekcji na koniec 2023 roku, znajdowało się 766 zakładów (2022 r. – 762), które zatrudniały ok. 16 700 pracowników (2022 r. - 16 500).

W 2023 r. przeprowadzono kontrole w 256 zakładach (2022 r. – 206) wykonując ogółem 303 kontroli (2022 r. – 239). Wydano ogółem 56 decyzji nakazowych (2022 r. – 41), (2021 r. 17). Nakazy dotyczyły głównie wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy, usunięcia uchybień w zakresie czynników rakotwórczych i mutagennych oraz poprawy stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń i wyposażenia.

3.1. Narażenie na poszczególne czynniki szkodliwe w nadzorowanych zakładach pracy.

Liczba pracowników zatrudnionych w warunkach przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia i natężenia czynników szkodliwych wynosi ogółem 606 (2022 r. – 618), (część osób narażona jest na dwa czynniki – hałas, drgania mechaniczne). Narażenie na poszczególne czynniki szkodliwe w nadzorowanych zakładach pracy przedstawia tabela 4.

Tabela 2. Narażenie na poszczególne czynniki szkodliwe w nadzorowanych zakładach pracy.

Czynnik szkodliwy	Liczba osób	Uwagi
Hałas	596	Dot. odlewni, tkalni, zakładu produkcji przyczep, zakładów stolarskich w tym produkcji palet oraz zakładów zajmujących się obróbką i produkcją wyrobów z metalu
Drgania mechaniczne	41	Dot. odlewni, zakładu produkcji przyczep i zakładu gospodarki komunalnej

W związku ze stwierdzeniem przekroczeń najwyższych dopuszczalnych natężeń hałasu oraz drgań mechanicznych zakłady podejmują działania organizacyjno-techniczne zmierzające do ograniczenia narażenia na te czynniki. Efektem podejmowanych działań jest zarówno wymiana czy też modernizacja parku maszynowego jak również rotacja pracowników na stanowiskach pracy zmniejszająca czas ekspozycji na przedmiotowe szkodliwości. Ponadto pracodawcy zapewniają dostęp pracownikom do właściwie dobranych ochron indywidualnych.

3.2. Czynniki rakotwórcze.

Kontakt z czynnikami rakotwórczymi w 2023 r. występował w 192 zakładach (2022 r. – 171), dotyczy to ok. 3452 pracowników (2022 r. – 4440).

Są to głównie zakłady drzewne i stolarskie, w których występują pyły drewna, ale również zakłady branży motoryzacyjnej, gdzie dochodzi do kontaktu z przepracowanym mineralnym

olejem silnikowym i spalinami silnika Diesla. Należy zauważyć, że w świetle aktualnego rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy do czynników rakotwórczych są zaliczane prace związane z narażeniem na pyły drewna bez względu na gatunek i stopień jego twardości a także prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną - frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy jak również prace związane z kontaktem z przepracowanym olejem silnikowym i spalinami silnika Diesla.

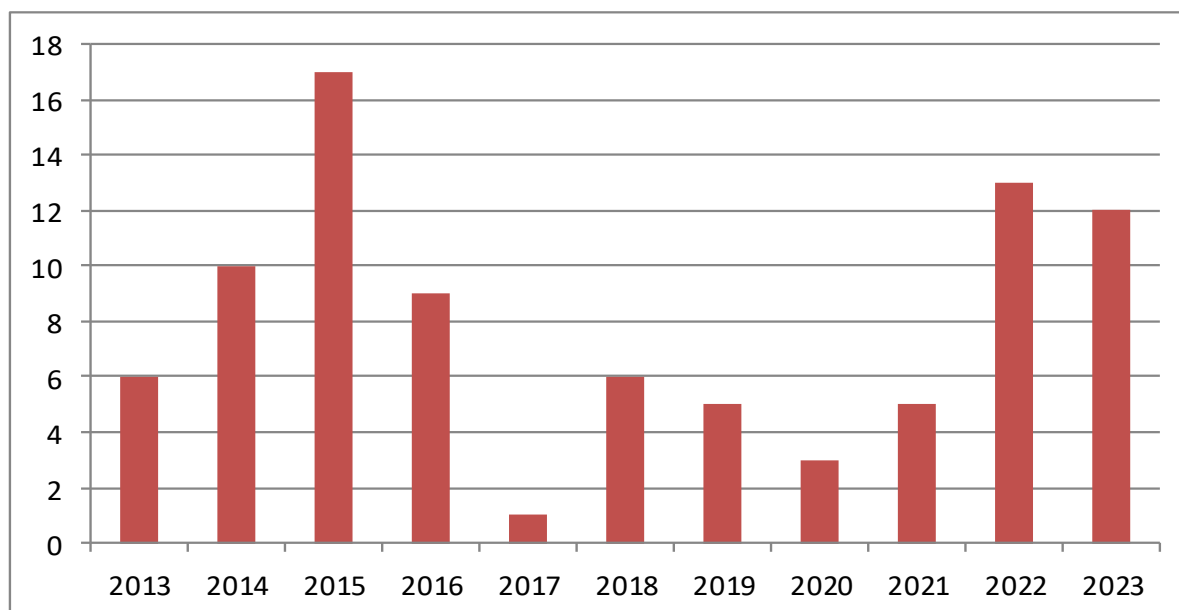
3.3. Choroby zawodowe w 2023 r.

Wydano ogółem **20** decyzji w sprawie chorób zawodowych (2022 r. – 16) w tym:

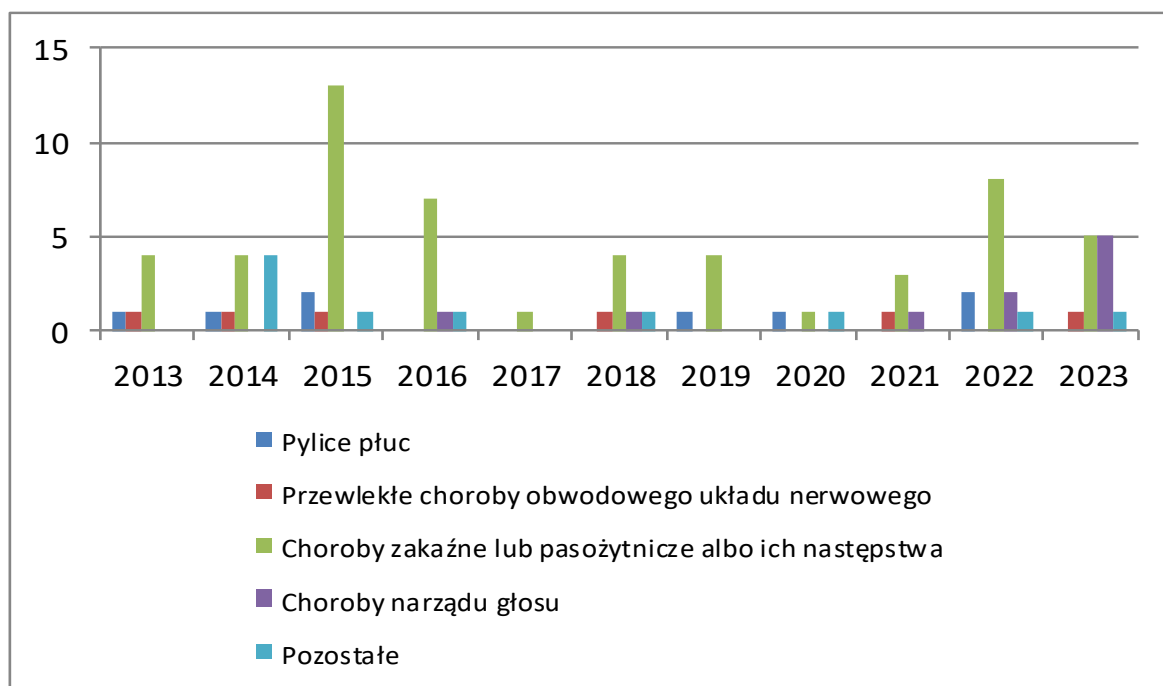
- liczba decyzji stwierdzających chorobę zawodową – **12** (2022 r. – 13) (choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza - 2, COVID 19 - 3, przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki – 1, zespół cieśni w obrębie nadgarstka – 1 oraz choroby narządu głosu - 5),
- liczba decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej – 8 (2022 r. – 3)

Tabela 3. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w poszczególnych latach.

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba chorób	6	10	17	9	1	6	5	3	5	13	12
Liczba postępowań w sprawie chorób	24	22	27	21	16	27	25	17	16	26	34

Wykres 8. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2013 – 2023.

Wykres 9. Najczęściej stwierdzane choroby zawodowe w latach 2013 – 2023.

3.4. Nadzór nad środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi tzw. dopalaczami.

W roku 2023 nie odnotowano przypadków sprzedaży i udostępniania środków zastępczych na terenie powiatu wadowickiego w związku z czym nie prowadzono żadnego postępowania w przedmiocie wymierzenia kary za taki czyn. Nie został również zgłoszony żaden przypadek zatrucia środkami zastępczymi, tzw. „dopalaczami”.

3.5. Nadzór nad obiektami wytwarzania, konfekcjonowania i obrotu produktami kosmetycznymi.

W ramach nadzoru nad obiektami wytwarzania, konfekcjonowania i obrotu produktami kosmetycznymi skontrolowano 1 obiekt zajmujący się produkcją i konfekcjonowaniem kosmetyków oraz 11 obiektów (2022 r. – 14) zajmujących się obrotem kosmetykami. Łącznie przeprowadzono 13 kontroli (2022 r. – 21).

W ramach nadzoru nad jakością produktów kosmetycznych pobrano do badań zarówno fizykochemicznych jak i mikrobiologicznych 14 prób kosmetyków (2022 r. – 12) - wyniki badań nie dały podstaw do kwestionowania.

3.6. Wnioski.

1. Stan higieniczno-sanitarny w zakładach utrzymuje się na dobrym poziomie, uchybienia dotyczą głównie wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych oraz zaprowadzenia stosownych rejestrów związanych z czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy co wynika z rozszerzenia katalogu czynników rakotwórczych o prace związane z narażeniem na pył drewna bez względu na jego rodzaj,

- spaliny Diesla, przepracowany olej silnikowy oraz wolną krystaliczną krzemionkę powstającą w trakcie pracy.
2. Liczba pracowników zatrudnionych w warunkach przekroczenia dopuszczalnych normatywów utrzymuje się na stosunkowo niskim poziomie i dotyczy głównie narażenia na hałas i drgania mechaniczne. W ostatnich latach nie odnotowuje się przypadków przekroczeń dopuszczalnych stężeń pyłów oraz substancji chemicznych w środowisku pracy.
 3. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w stosunku do roku 2022 utrzymuje się na podobnym poziomie. Nadal główną jednostką chorobową w kierunku stwierdzenia której są prowadzone postępowania administracyjne są choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa, niemniej jednak w roku 2023 odnotowano porównywalną ilość stwierdzonych chorób narządu głosu co może wiązać się z równoczesnym odpływem nauczycieli na świadczenia emerytalne i podejmowaniem w związku z tym postępowań w przedmiocie chorób zawodowych.
 4. Od momentu zmiany przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – wprowadzeniu tzw. prawa generycznego jak również „zrównanie” nowych substancji psychoaktywnych z narkotykami, w wyniku czego posiadanie i handel nowymi substancjami psychoaktywnymi jest obarczony groźbą pozbawienia wolności – nie odnotowano na terenie powiatu prób sprzedaży i udostępniania środków zastępczych.

4. SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ

4.1. Realizacja zadań w zakresie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej.

W ewidencji na koniec 2023 roku znajdowało się 621 obiektów użyteczności publicznej (2022 r. – 612), (m.in. domy pomocy społecznej, ustępy publiczne, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, zakłady świadczące więcej niż jedną usługę, obiekty wczasowo-turystyczne, obiekty sportowe, cmentarze), z czego zaplanowano do kontroli 311 obiektów zgodnie z określoną częstotliwością kontroli (2022 r. – 190).

W obiektach użyteczności publicznej przeprowadzono 311 kontroli, tj. 100% zaplanowanych (2022 r. – 184 kontrole, tj. 96,8% zaplanowanych).

Ponadto przeprowadzono 18 kontroli doraźnych (2022 r. – 44), w obiektach nie planowanych do kontroli i na wniosek petentów oraz 34 kontrole związane z nadzorem nad ekshumacją (2022 r. – 33).

W tej grupie obiektów nie wydano decyzji administracyjnych, nie nałożono mandatów karnych.

4.2. Nadzór nad Szpitalami

W nadzorze pozostaje Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie oraz Szpital Powiatowy w Wadowicach, w których przeprowadzono 2 kontrole. W ramach nadzoru pobrano 8 próbek ciepłej wody użytkowej. W Szpitalu Powiatowym w Wadowicach we wszystkich 4 próbkach stwierdzono średnie skażenie ciepłej wody użytkowej – wystosowano decyzję administracyjną, która została zrealizowana. W pozostałych 4 próbkach nie stwierdzono przekroczeń.

Ponadto do Szpitala Powiatowego w Wadowicach wydano decyzję administracyjną w związku z przekroczeniem bakterii Legionella po otrzymaniu sprawozdań z badania ciepłej wody użytkowej pobranej w ramach kontroli wewnętrznej. Uzyskano poprawę jakości wody. Nadal obowiązuje decyzja z ubiegłych lat dotycząca Szpitala Powiatowego w Wadowicach wydana w 2019r. przez MPWIS w Krakowie.

Podmioty lecznicze kontrolowane są przez Sekcję Nadzoru Epidemiologicznego.

4.3. Nadzór nad zaopatrzeniem w wodę do spożycia.

Tutejsza Stacja nadzoruje 34 urządzenia do zaopatrzenia w wodę, w tym 4 wodociągi sieciowe o wydajności 1001 – 10 000 [m³/d], 9 wodociągów sieciowych o wydajności 101 – 1000 [m³/d] i 12 wodociągów o wydajności ≤ 100 [m³/d] oraz 9 innych podmiotów zaopatrujących w wodę. Zmiany ilości wodociągów w grupach spowodowane są zmianami w produkcji wody.

Wśród nadzorowanych wodociągów znajduje się 6 raportowanych do Unii Europejskiej.

Przedsiębiorstwa wodociągowe lub spółki wodne administrują 25 wodociągami, natomiast 9 jest prowadzonych przez spółki sąsiedzkie nie posiadające osobowości prawnej lub inne podmioty gospodarcze.

Został zrealizowany plan poboru próbek wody, które były analizowane w Dziale Laboratoryjnym WSSE w Krakowie. Pracownicy tut. Stacji pobrali w ramach sprawowanego nadzoru 142 próbki wody do spożycia, czyli 100% zaplanowanych (2022 r. – 143).

Przekroczenia stwierdzono w 16 próbkach tj. 11,3 % wszystkich pobranych próbek wody do spożycia (2022 r. – 18).

W stosunku do administratorów wodociągów prowadzone było postępowanie administracyjne, z czego wydano 10 decyzji nakazowych z powodu stwierdzonych przekroczeń mikrobiologicznych i fizykochemicznych.

W pozostałych 6 przypadkach przekroczenia dotyczyły parametru mętności i chloroformu, były krótkotrwałe, nie stwarzały zagrożenia dla zdrowia odbiorców, wystosowano pisma do administratorów, a działania podjęte niezwłocznie doprowadziły do uzyskania wody dobrej jakości.

W związku z przekroczeniami parametrów przebadano 4 próbki w ramach rekontroli.

W ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowe przekazały sprawozdania z badań wody w ilości 256, w 2 sprawozdaniach stwierdzono przekroczenia, w związku z czym wydano decyzje administracyjne.

Ogółem w związku z przekroczeniami w próbkach wody pobranych w ramach nadzoru i kontroli wewnętrznej wydano 12 decyzji administracyjnych dot. poprawy jakości wody (2022 r. – 13).

Wykres 10. *Próbki wody do spożycia.*

4.4. Baseny kąpielowe

W ewidencji Powiatowego Inspektora Sanitarnego znajduje się obecnie 8 obiektów basenowych, w których przeprowadzono 8 kontroli planowych. Kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości. Zarządcy pływalni jak co roku przekazali do uzgodnienia tut. Inspektorowi Sanitarnemu harmonogramy badań wody basenowej w ramach kontroli wewnętrznej.

Z basenów zostały pobrane w ramach nadzoru sanitarnego próbki wody do badania z zakresem oznaczeń zgodnym z obowiązującym rozporządzeniem. Przebadano 50 próbek wody planowych. Pobrano też 41 próbek wody do badania w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella*.

W tej grupie obiektów wydano 1 decyzję administracyjną dot. wysokiego skażenia ciepłej wody użytkowej w natryskach w szatniach basenowych, po zastosowaniu działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody. W 4 obiektach basenowych w związku z nieprawidłowościami dot. głównie przekroczenia chloroformu, azotanów, wartości mętności oraz ogólnej liczby mikroorganizmów, *Pseudomonas aeruginosa* i bakterii z rodzaju *Legionella* zarządcy po otrzymaniu informacji z PSSE Wadowice podejmowali niezwłocznie działania naprawcze doprowadzające wartości parametrów do norm określonych w rozporządzeniu. O podjętych działaniach informowali tutejszego Inspektora Sanitarnego.

W większości Zarządcy pływalni po stwierdzonych przekroczeniach parametrów badania wody basenowej w ramach kontroli wewnętrznej podejmowali działania naprawcze tj. m.in. (wymiana wody w nieckach, płukanie cyrkulacji, czyszczenie zbiorników retencyjnych, czyszczenie filtrów, dezynfekcja niecek, zwiększona filtracja, kalibracja urządzeń, szok chlorowy, odpowietrzenie filtrów, częściowa wymiana wody, intensywne płukanie złoza filtracyjnego).

4.5. Nadzór nad systemami ciepłej wody użytkowej.

W 2023 roku prowadzono nadzór nad ciepłą wodą użytkową w 14 obiektach (2022 r. – 13) tj. w hotelach, szpitalach, domu pomocy społecznej oraz na pływalniach.

W ramach sprawowanego nadzoru pobrano łącznie 65 próbek ciepłej wody do badań w kierunku obecności bakterii *Legionella* (2022 r. – 70) tj.

- 24 próbki w obiektach użyteczności publicznej (2022 r. – 29), (8 (12) ze szpitala, 12 (12) z hoteli, 4 (5) z domu pomocy społecznej).

W 8 próbkach (w dwóch obiektach) stwierdzono średnie skażenie sieci bakteriami z rodzaju *Legionella*, wydano 2 decyzje administracyjne. Po podjęciu działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody.

- 41 próbek na basenach – 26 z niecek wraz z cyrkulacjami i 15 z natrysków.

W 6 próbkach, w 3 obiektach stwierdzono średnie skażenie systemu ciepłej wody użytkowej pałeczkami *Legionella* – do 3 obiektów wystosowano pisma.

W 2 próbkach, w 1 obiekcie wydano decyzję administracyjną w związku z wysokim skażeniem systemu ciepłej wody użytkowej pałeczkami *Legionella*.

Po podjęciu działań we wszystkich obiektach uzyskano pozytywne wyniki badań.

Ponadto w związku z zachorowaniem mieszkańca powiatu na legionellozę i jego hospitalizacją pobrano 3 próbki wody w domu pacjenta, we wszystkich próbkach stwierdzono średnie skażenie systemu ciepłej wody użytkowej pałeczkami *Legionella*. Poinformowano właściciela budynku o konieczności podjęcia działań naprawczych.

4.6. Wnioski.

1. Kontrole w obiektach użyteczności publicznej są nadal prowadzone zgodnie z określoną częstotliwością. W tej grupie obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości i nie było podstaw do wydania decyzji administracyjnych oraz nałożenia mandatów karnych. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdza się dużą poprawę, jeśli chodzi o stan techniczny obiektów, wzrost poziomu świadczenia usług oraz ciągłe rozszerzanie zakresu świadczonych usług. Zakłady są wyposażane w nowoczesny, specjalistyczny sprzęt oraz urządzenia, które umożliwiają prowadzenie działalności w bezpieczny sposób dla klienta nie narażając go na powstałe podczas prowadzenia zabiegów niebezpieczeństwa.
2. Nadzorujemy 34 urządzenia do zaopatrywania ludności w wodę do spożycia, jest to 25 przedsiębiorstw wodociągowych i spółek wodnych oraz 9 urządzeń prowadzonych przez spółki sąsiedzkie nie posiadające osobowości prawnej. Na przestrzeni kilku lat zaobserwowano poprawę jakości wody w badaniach fizykochemicznych i mikrobiologicznych poprzez zastosowanie nowych technologii i materiałów stosowanych w dystrybucji wody.
3. Nadal nadzorujemy 8 obiektów basenowych, w tym jeden odkryty. Każdy obiekt basenowy został skontrolowany pod względem wydania oceny rocznej na pływalni, z czego wszystkie pływalnie odpowiadały wymaganiom rozporządzenia. Ponadto na bieżąco prowadzono działania informacyjno - edukacyjne skierowane do zarządców pływalni, zmierzające do poprawy parametrów badanej wody basenowej.

5. STANOWISKA PRACY DS. HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

Higiena Dzieci i Młodzieży prowadziła nadzór nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w placówkach nauczania i wychowania oraz placówkach rekreacji i wypoczynku dzieci i młodzieży'

W 2023 r. przeprowadzono łącznie 199 kontroli sanitarnych w placówkach nauczania oświatowo-wychowawczych, 148 kontroli w placówkach stałych (144 kontrole planowane, 4 kontrole tematyczne), 51 kontroli w placówkach sezonowych (wypoczynek zimowy i letni). Skontrolowano 11 żłobków/klubów dziecięcych (100 %), 34 przedszkoli (98 %), 18 szkół podstawowych (46 %) i 42 zespoły szkół (95 %). Ponadto prowadzono kontrole sezonowe (kontrole turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży zima/lato) w liczbie 51 (124 turnusów zarejestrowanych w bazie MEN (41 %).

W 2023 roku na **129** skontrolowanych placówek nauczania i wychowania nie było placówek niespełniających wymagań sanitarnohigienicznych i/lub technicznych.

Nadzorowane placówki zapewniają bezpieczne i higieniczne warunki pobytu oraz infrastrukturę do prowadzenia zajęć. Placówki oświatowo-wychowawcze są sukcesywnie wyposażane w nowe meble, pomoce dydaktyczne, dyrektorzy przystępują do udziału w projektach wspierających edukację, dzięki którym pozyskują nowe wyposażenie, tworzą nowe pracownie. W wyniku prac modernizacyjnych, remontów, rozbudowy bazy dydaktycznej oraz budowy nowych obiektów sportowych poprawiły się warunki nauki dzieci i młodzieży w placówkach. Wszystkie wyżej wymienione działania mają na celu poprawę stanu technicznego funkcjonujących placówek.

Ocena warunków do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży

W 2023 r. oceniono, iż spośród skontrolowanych placówek właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej zapewniło **129** placówek nauczania i wychowania (2022 r. – 69). Podczas kontroli kompleksowych prowadzonych w 2023 roku, w placówkach pobytu dzieci i młodzieży placówki zapewniały właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej, w szczególności na dostęp dzieci i młodzieży do ciepłej bieżącej wody, wyposażenie toalet w środki higieny osobistej oraz ich utrzymanie w stanie pełnej sprawności technicznej i czystości. We wszystkich placówkach skontrolowanych stwierdzono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży.

Ocena dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wymagań ergonomii

W ramach bieżącego nadzoru w placówkach oświatowo-wychowawczych kontrolowano stanowiska pracy ucznia pod kątem dostosowania mebli do wzrostu uczniów. W 2023 r. przeprowadzono ocenę dostosowania mebli do wzrostu przedszkolaków i uczniów w **5** przedszkolach (2022 r. – 7), **8** szkołach podstawowych (2022 r. – 5), a także **4** (2022 r. – 5) zespołach szkół.

W 2023 r. w **17** placówkach oceniono **483** stanowiska (2022 r. – 557) w **27** oddziałach (2022 r. – 28). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie ergonomii.

Żywnienie dzieci i młodzieży w szkołach

W roku 2023 r. na skontrolowanych **54** szkołach i zespołach szkół (2022 r. – **20**), **34** szkoły przygotowywały posiłki na miejscu (2022 r. – 17), natomiast w **18** szkołach posiłki były dowożone (2022 r. – 3).

Ogółem **52** placówki wydawały ciepłe posiłki (2022 r. – 20), w tym **38** wydawały pełne obiady (2022 r. – 16), a **14** posiłki jednodaniowe (2022 r. – 4). Ze wszystkich posiłków skorzystało **8267** dzieci i młodzieży (2022 r. – 4059), w tym **333** skorzystało z posiłków dofinansowanych (2022 r. – 182). Ponadto w szkołach i zespołach szkół były organizowane śniadania w **14** placówkach (2022 r. – 18) oraz napoje w **17** placówkach (2022 r. – 17).

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami

Podczas kontroli przeprowadzonych w **60** szkołach i zespołach szkół LO (2022 r. – **21**) (84 ewidencji) stwierdzono, iż **42** szkoły posiadają gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami (2022 r. – 19).

Na podstawie przeprowadzonych kontroli odnotowano, iż **42** placówki posiadają gabinet do własnej dyspozycji (2022 r. – 19), a **18** szkół zapewnia pomieszczenie zastępcze na terenie placówki (2022 r. – 2).

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2023 r. spośród **42** gabinetów profilaktyki i pomocy przedlekarskiej nie budzi zastrzeżeń sanitarnych i higienicznych (2022 r. – 19).

Liczba szkół, w których zapewniono opiekę stomatologiczną: 2 na terenie szkoły (2022 r. – 1), 3 w dentobusach (2022 r. – 0), oraz 27 poza terenem szkoły (2022 r. – 5).

Warunki sanitarne wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2023 r. w bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej zarejestrowano **124** turnusy wypoczynku zorganizowanego dla dzieci i młodzieży (2022 r. – 109) (wypoczynek zimowy – 23 (2022 r. – 22), wypoczynek letni – 101 (2022 r. – 87)).

Pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży powiatu wadowickiego przeprowadzili **51** kontroli (2022 r. – 32), skontrolowano **12** turnusów (2022 r. – 35) (wypoczynek zimowy – **12** (2022 r. – 3) kontroli, wypoczynek letni – **39** kontroli (2022 r. – 32)).

Z wypoczynku zorganizowanego w powiecie wadowickim skorzystało **2049** dzieci i młodzieży (2022 r. – 1261), w tym w czasie z letniego wypoczynku skorzystało **1568** dzieci i młodzieży (2022 r. – 1183), z zimowego **481** (2022 r. – 78).

W trakcie wypoczynku zorganizowano **40** turnusów w obiektach świadczących usługi hotelarskie (2022 r. – 28), **16** turnusów w obiektach sezonowych (2022 r. – 17), **4** obozy pod namiotami (2022 r. – 4) (lato) oraz **64** turnusy w miejscu zamieszkania (2022 r. – 60).

W roku 2023 na terenie powiatu wadowickiego wypoczywało **2049** dzieci i młodzieży (2022 r. – 1261), natomiast w 2021 r. liczba uczestników wynosiła **1298**, a w roku 2020 uczestników wypoczynku zorganizowanego było **1538**.

W trakcie kontroli wypoczynku dzieci i młodzieży odnotowano, iż najwięcej uczestników wypoczywało w miejscu zamieszkania 1271, całorocznych usług hotelarskich 461, w obiektach sezonowych 169.

Podsumowanie

Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu wadowickiego ulegają systematycznej poprawie. Na podniesienie standardu technicznego oraz poprawę warunków pobytu uczniów oraz wychowanków w placówkach oświatowo-wychowawczych wpływ mają podejmowane prace remontowe i konserwatorskie obiektów, modernizacje, przebudowy budynków.

W 2023 r. organizatorzy zimowych i letnich turnusów wypoczynku zapewнили uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

6. STANOWISKA PRACY DS. ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Zadania wykonywane w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie. Działalność ma głównie charakter prewencyjny, zmierzający do zapewnienia właściwego stanu sanitarnego i higienicznego w projektowanych i realizowanych obiektach, a także ochrony zdrowia ludzi przebywających w sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć. Zapobiegawczy nadzór sanitarny był realizowany w szczególności poprzez zajmowanie stanowiska w zakresie zagadnień sanitarno-higienicznych:

- przy uzgadnianiu dokumentacji projektowej, w tym uzgadnianiu projektów budowlanych,
- przy przekazywaniu do użytkowania nowych obiektów, w tym obiektów przebudowywanych,
- przy zajmowaniu stanowisk dot. dokumentacji, w tym projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego oraz postępowań na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,

- w procedurze ocen oddziaływania na środowisko.

Ocena przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie projektowania oparta była na analizie dokumentacji projektowej przedstawionej do uzgodnienia. Ocena warunków sanitarno-higienicznych dotycząca nowych obiektów, w tym obiektów nowo wybudowanych między innymi takich jak: budynki handlowo-usługowe, budynki oświaty (w tym rozbudowa przedszkoli, szkół), zakłady pracy, obiekty infrastruktury, oparta była na wynikach przeprowadzonych kontroli. Po przeprowadzonych kontrolach w ramach uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego zgodnie z art. 56. Prawa Budowlanego wydano 79 (2022 – 67), (2021 – 51) opinii. Biorąc pod uwagę wymagania techniczne i sanitarne stan obiektów budowlanych oddawanych do użytkowania, zasadniczo nie odbiegał od wymogów zawartych w przepisach. Stosowane urządzenia technologiczne i rozwiązania projektowe stwarzają użytkownikom lepsze warunki pobytu i większe bezpieczeństwo zdrowotne. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nie sprzeciwił się w dopuszczeniu do użytkowania wybudowanych obiektów.

W celu zapewnienia zdrowych warunków życia mieszkańcom, przy uzgadnianiu – opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zwracano szczególną uwagę na:

1. zabezpieczenie ludzi przed hałasem (hałas komunikacyjny, przemysłowy),
2. zabezpieczenie ludzi przed zanieczyszczeniem pyłowym i gazowym,
3. zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej w tym zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia o odpowiedniej jakości i odpowiedniej ilości,
4. zapewnienie właściwej gospodarki odpadami,
5. ochronę terenów rekreacyjnych

Wydano 6 (2022 – 16) opinii w postępowaniu dotyczącym opiniowania projektu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano 4 (2022 – 5) uzgodnień dot. zakresu i stopienia szczegółowości informacji wymaganych w prognozach oddziaływania na środowisko. Wydano 22 (2022-26), (2021-16), stanowisk w postępowaniu prowadzonym w ramach ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W odniesieniu do przedsięwzięć w 1 (2022-1) (2021 – 1) przypadku uznano za konieczne prowadzenie postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko.

Ogółem w roku 2023 r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny zajął 185 stanowisk (2022-205) (2021-205), (2020-188), (2019 – 259), (2018 - 227), (2017 – 268), (2016 – 312).

W roku 2023 liczba kontroli nieznacznie wzrosła w porównaniu do roku 2022 (2022-100), (2021-86) i wyniosła 101.

W roku 2023 wydano 148 decyzji płatniczych (2022-149).

Na bieżąco udzielano porad i konsultacji w zakresie wymogów, jakim powinny odpowiadać obiekty pod względem wymagań przepisów higieniczno-sanitarnych i zdrowotnych osobom i instytucjom przed przystąpieniem do sporządzania projektów budowlanych, a także przy opiniowaniu projektów.

7. SAMODZIELNE STANOWISKA PRACY DS. OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Na terenie powiatu wadowickiego w 2023 r. Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia monitorowała w placówkach nauczania i wychowania programy edukacyjne:

- „Trzymaj formę” dot. zbilansowanej diety i aktywności fizycznej;
- „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS”;
- „Bieg po zdrowie”;
- „Skąd się biorą produkty ekologiczne”;
- „ARS - czyli jak dbać o miłość”;
- „Wybierz życie - Pierwszy krok”;
- „Znamie! Znam je?”;
- „Podstępne WZW” oraz programy dot. edukacji antytytoniowej;
- „Czyste powietrze wokół nas”;
- „Nie pal przy mnie proszę”;
- „Znajdź właściwe rozwiązanie”.

W ciągu całego roku monitorowano przestrzeganie zakazu palenia tytoniu m.in. w placówkach nauczania i wychowania, służby zdrowia, zakładach pracy, lokalach gastronomiczno-rozrywkowych.

W ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS młodzież szkolna brała udział w konkursie plastycznym dot. tematyki HIV/AIDS. Zwycięzców uhonorowano dyplomami i nagrodami ufundowanymi przez PPIS w Wadowicach.

Wszystkim zainteresowanym placówkom (zespoły szkół, zakłady podstawowej opieki zdrowotnej) przekazywano materiały dot. profilaktyki zdrowotnej.

Od wielu lat realizowane są kampanie edukacyjne z okazji Światowego Dnia Zdrowia - 7 kwietnia pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich” mającą na celu promować zdrowie, zapewniać światu bezpieczeństwo i służyć bezbronnym, Światowego Dnia bez Tytoniu - 31 maja, akcja „Rzuć Palenie Razem z Nami”- III czwartek listopada, Światowego Dnia AIDS - 1 grudnia, Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach i Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach (18 - 24 listopada), Europejskiego Tygodnia Szczepień, Europejski Tydzień Testowania, Europejskiego Tygodnia Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy, Europejski Dzień Walki z Rakiem Piersi. W roku ubiegłym realizowano również kampanię informacyjną Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) „Wybieraj Bezpieczną Żywność”, Kampanię Komisji Europejskiej pod hasłem „Zaszczep się: spraw, by szczepionki działały”, Europejski Dzień Walki z Czerniakiem, wojewódzkie kampanie promujące profilaktykę raka piersi pt: „Ja już, a Ty?”.

W 2023 r. kontynuowano profilaktykę grypy oraz promowano szczepienia przeciwko HPV, ponadto prowadzono pogadanki dot. profilaktyki uzależnień w tym profilaktyki antytytoniowej, napojów energetycznych, nowych substancji psychoaktywnych oraz zaburzeń odżywiania.

Na stronie internetowej PSSE oraz portalach społecznościowych (facebook, twitter) zamieszczane są bieżące informacje o tematyce prozdrowotnej.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Wadowicach

mgr inż. Krystyna Kozik
Dokument podpisany elektronicznie